

**Název studie** O optimismu vysokoškoláků

**Autorka posudku** Martina Rysová

---

### Celkové hodnocení

---

Studie autorů/ek, inspirována americkým výzkumem N. D. Weinsteina z roku 1980, se zaměřuje na zkoumání tendence k optimistickému zkresení při vnímání vlastní budoucnosti, a to u studentů/ek MU v Brně. Oceňuji záměr replikovat výzkum v podmínkách českého prostředí, které je přece jen kulturně odlišné od amerického. Současně oceňuji zvolený výběr zahraničních zdrojů z oblasti psychologie. Studie je dále vhodně rozčleněná do více částí, které jsou systematicky seřazeny.

V teoretické části nás autoři/rky seznamují s některými z dosavadních výzkumů zabývajících se tématem optimismu. Text odkazuje na zdroj Scheier & Carver (1994), který však nekoresponduje s bibliografickou citací v závěru studie. Na druhou stranu v seznamu literatury figuruje studie Asendorpf & Ostendorf (1998), ke které neexistuje citace v textu. Odkaz na literaturu v textu by měl sloužit k identifikaci dokumentu, ze kterého je čerpáno, což v případě odkazu „a další“, není dodrženo. Autoři/rky dále informují, že se zaměřili na zjištění existence systematické chyby v nahlížení vlastní budoucnosti, kterou však dále vůbec nespecifikují.

V empirické části studie dále naprosto absentuje výzkumná otázka případně výzkumné otázky, ke kterým by se vázaly uvedené hypotézy. Co se hypotéz týče, tak vlastnosti dobré hypotézy splňuje dle mého názoru pouze hypotéza č. 1. V hypotéze č. 2 a 5 není jasné, o jaké šance jde, hypotézy č. 3 a 4 jsou komplikované a těžko srozumitelné, navíc dle mého názoru i cirkulární a hypotéza č. 6 uvádí kulturně stereotypní skupinu lidí, kterou dále nedefinuje. Navíc hypotézy sice uvádějí vztahy mezi proměnnými, ale ty nejsou dále vůbec operacionalizovány, čímž je opomenuta důležitá část studie.

Jako metodu výběru výzkumného vzorku autoři/rky studie uvádějí náhodný výběr. Není však dále popsáno, podle jakého klíče tento náhodný výběr probíhal. Pokud autoři/rky tvrdí, že tento postup zajistil reprezentativní zastoupení studentů a studentek jednotlivých fakult, mělo by zde jít spíše o výběr kvótní. Studie by dále měla obsahovat přesné statistiky, co do velikosti výzkumného vzorku a návratnosti. Tvrzení, že bylo osloveno přibližně 200 studentů s návratností 15-25% je velmi nepřesné a konkrétní statistiky by měly být např. součástí tabulky návratnosti dotazníků. Kladně hodnotím popis výzkumného nástroje, dotazníku, ze kterého je pro mě zřejmé, jaká proměnná (ač neoperacionalizována) byla měřena jakou škálou. V této však části absentuje srovnání výhod a nevýhod zvolené metody výběru zkoumaného vzorku a zvolené metody sběru dat.

Jako způsoby vyhodnocení dat autoři/rky zvolili t-testy, chí-kvadrát test a korelaci. Pro případnou replikaci výzkumu by bylo vhodné upřesnit, jaký t-test a chí-test byl přesně použit. Výsledky jsou prezentovány formou přehledných a okomentovaných přehledových tabulek s uvedením zjištěných statistik. V této části však absentuje zdůvodnění, proč si autorky pro rozlišení optimismu/pesimismu v rámci srovnávacích odhadů zvolily právě uvedené rozpětí.

V rámci diskuze kladně hodnotím propojení výsledků se stávajícími poznatky z amerického výzkumu formou přehledné tabulky. Z diskuze však jednoznačně nevyplývá, které hypotézy byly nakonec potvrzeny, dokonce si výroky o platnosti hypotéz protirečí. Záměrem studie bylo také vysledovat signifikantní rozdíly mezi muži a ženami, což bylo v diskuzi popsáno jednou vágní větou o nalezení rozdílů. Autoři/rky se v diskuzi nezamýšlejí nad možnými intervenujícími proměnnými a interpretují výsledky bez této perspektivy. Taktéž zde chybí zamyšlení nad možnými mezerami ve výzkumu a návrhy na další výzkumy.

---

**Silné stránky (za co chválit)**

- replikace zajímavého výzkumu
- relevance cizojazyčných zdrojů
- přehlednost tabulkových statistik
- srozumitelná interpretace výsledků

**Slabé stránky (náměty na zlepšení)**

- nesprávné formy citací
  - velký počet hypotéz
  - nedostatečná operacionalizace proměnných
  - nevysvětlené pojmy
  - zdůvodnění výběru vzorku a metody
- 

---

**Otázky pro autora studie**

1. Jak byste formulovali výzkumnou otázku/otázky, týkající se vašeho výzkumu?
  2. Jakým způsobem probíhal náhodný výběr? Můžete přesněji popsat metodiku?
  3. Jak byste operacionalizovali proměnné vyplývající z hypotéz?
  4. Jaké výhody či nevýhody má vámi zvolený výběr zkoumaného vzorku a metoda sběru dat?
  5. Co by mohlo ohrozit interní/externí validitu vašeho projektu?
-